

چند علیہ

مشيخت جليلہ اسلاميك جريدہ رسميه ميدير

۱۵ رمضان سنہ ۱۳۳۸

§ مآله نظراً زيد مزبورك زوجة سینه بوجه محرر هبسی صحیح اولمغه ورثه
سأرد مذکور مال موهوبدن حصه ارثیه آلمغه قادر اولماز لر . ۷ جمادی الاولی ۳۳۸

* * *

زراعت

سید حسن امضاسیله ۳۱ کانون ثانی ۳۳۶ تاریخنده فتواخانیه بالورود، ایچ کوکیسی
اولان زید زوجة سی هندك بذر و بقریه چالیشسه محصولدن زیدك حصه سی اولوب اولمادیغنه
سأر اولان استفتایه جوابدر :

§ زيد مزبورك زوجة سی هند ایچون زرع ایندیکی محصول كاملاً زوجة شكدر .
۱۸ جمادی الآخر ۳۳۸

* * *

محرم

عثمان امضاسیله ۲۸ جمادی الاولی ۳۳۸ تاریخنده فتواخانیه بالورود، زیدك زوجة سی
هندك آخر زوجیدن اولان قیزی حقیقه فساد احتمالی متحقق اولورسه بر اووده افاتلمری
خاخر اولوب اولمادیغنه دائر واقع اولان استفتایه جوابدر :

§ مآله نظراً مزبوره زینك زیده کورونمسی جائز اولمادیگی کی بر اووده یالکیز
قالملیغیه مساع شرعی یوقدر . ۹ جمادی الآخر ۳۳۸

(دارالحکمة الاسلامیه نشریاتی)

دیندار ایله دینسزك جمعیت بشریه ده کی موقعلری

جمعیت بشریه اینجده بر آدمك بلا مزاحم یشامق حق اولدیگی کی آخرك بو حقه
رعایتکار اولمسی ده آنك وظیفه سیدر. هر زده اولورسه اولسون بر کتله انسانیه نك آهنگ
اجتماعیسی اخلال وابطال ایدن شی آنجق و آنجق اوراده فردك یالکیز حق شخصیسینی
طایوب آخرك حقه قارشى تجاوز و تعرضه منهك اولمسی وحق الغیره تجاوزایدر کن کندینی
هر درلوقیوددن سرآزاده بیلمسی در .

انسان طبعاً حق الغیره قارشى دائماً متجاوز اولدیغندن قیود و حدود زاجر ددن مطلق

العنان اولدقجه جمعیت عمومیه ایچون مضر در . (قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها ویسلفک
الدما ونحن نسبح بحمدک ونقدس لک)

حالبوکه قوآنین قاهره نك هیچ برینی نفوس فردیه بی صارمش اولان جرثومه تجاوزی
بستون سوکوب آنه ماز . فردلرینه حق الغیره تجاوزده ، غیری اضرارده دائمی مبالات
دائما بر نشاطدر .

مصطلحات بشریه دن اولان (وجدان) بر چوق کیمسه لر طرفدن ضعف عصینک بر
نوع ظاهری معناسیله تفسیر اولمشدر .

ظواهری اصلاح و تزین قولایدر . بواطنی اصلاح ایسه الکمشکل اولان برایشدر .
ظاهری مزین مطمئن بر چوق هیاکل بشریه اولورکه باطنی متفسخ بر خرابه زادر .

نه خوشدرکه خبائث باطنه نك ظاهره انتشار آیدن بر رایحه ماده سی یوقدر . اکر اوده
اولسیدی خبث باطن ایله معلول اوللرک یانسه تقریبه آنلرله تماسه امکان بولمزدی .

خبث باطن آنجق جناب سید المرسلین صلی الله علیه وسلم افندمزک (رأیت الناس اخبر
تقله) قول شریفلرنده کی ارشاد رسالت پناهیلری وجهله انسانلرله تماس ایدرک حصول
مناسبتدنضکره آثار فعلیه سیله اظهار موجودیت ایدر .

دینسزک خبائث باطنه نك المشموم بر مولایدر . دینسز، ظاهری نه اولورسه اولسون
باطنی رلوث خبائث اولدیغندن جمعیت بشریه ایچنده مدھش بر فرد مضر در . نزدنده
غیرک مالی ، جانی ، حیاتی ، عرضی هیچ بر قیمتی جائز اولیوب قیمتی اولان برشی وازایسه
نفسندن عبارتدر . ایسته اونفسدرکه ام الحجابشدر .

متفکرینک نظر دهشتنه مصادف اولان اوچ حال واردرکه بولر دیندار ایله دینسز
آره سنده کی فرقلر در . دینسز فکر اخلاقدن ، فکر جمعیت وحریتدن ، مسعودیتدن
محرومدر دیندار بولرله مالکدر .

هیئت اجتماعیه نك مابه الانتظامی اولان قوانینک زبده نساجی حقوق فکری اولوب
بونکده منبئی اخلاقیاتدر .

اخلاقیات آره دن چیقدی بی کی اورته ده نه حقوق نه قوانین قالماز .
معلومدرکه اخلاقیاتک روح و غایه سی فضیلتدر .

بشريتك بيكلرجه سنهك تجاربته كوره منظومه اخلاقيهك قوامى قدسيت يعنى ديانته . ديانته استناد ايمان هر هانكى بر منظومه اخلاقيهك عاقبتى انهدام واندراسدو . منكر خالق اولان دينسزده اخلاقسزلق الك طبيعى واك منطقى اولان بر حالدر . دينسزك اخلاقى اولمى ظاهرى وبر حال استثنائيدر .

نادراً تصادف ايديلان اخلاقى دينسز لر مطلقاً طفوليتلرنده ياديندار اقربا و مربي لر و يا خود ديندار بر محيطك تأثيراته مصادف اولدقلى عند التدقيق تحقيق ايدر .

اعتقادات دينيه دن تماماً مجرد اوله رق تربيه ايديلهك بر نسلده عصر لر مرور دن صكره (اخلاق) ديان منظومه معنويه دن اثر قالميه جفته و هر دلو احساسات علويه دن محروم صرف مادى و بناء عليه همى ، خودكامى حسله حياتكذار بر هيئت بشريه ميدانه كله جكنه شمديدن حكم ايتك لازم كلير . بواحوال روحه بشرى و دينسز لك ده شمديدن مشهود اولمقده اولان اخلاقسز لقلى نظر مطالعه آلان هر صاحب تدقيق بو حكمى تصديقده تردد ايتز (دينسزك منفعت و انائيتدن عبارتدر) .

منفعت و انائيت فكلرلى اوزر بنه اخلاق تأسس ايدمن و بالعكس انائيت اوزر بنه تأسيس ايديلان علم اخلاقك نتيجه سى مدهش بر اخلاقسز لقدر .

(و اخفض لهما جناح الذل من الرحمة و قل رب ارحمهما كما ربياني صغيراً) (و يؤثرن على انفسهم ولو كان بهم خصاصة) (و يطعمون الطعام على حبه مسكيناً ويتيماً و اسيراً انما نطعمكم لوجه الله لا نريد منكم جزاءً ولا شكوراً)

آيت كريمه لرينك ناطق بولدينى علويات اخلاقيه آنجق فكر ديانته استناد ايدر . منفعت و انائيت فكلرلى اوزر بنه مؤسس دساتير جعليه ده بولنه ماز . اخلاقده انجذاب نظريه سى ايسه بروهم و خيال دن عبارتدر .

انسانلر آرد سنده خصوصات سائر ده فرق نه اولور سه اولسون حقوقده مساويدر لر . هيئت اجتماعيهك موازنه سى مساوات حقوقه رعايته موقوفدر .

هيئت اجتماعيه ده حاكم يالكز انائيت اولور سه موازنهك ادامه شى ممكن اوله ماز . موازنه بشريتك مطلقاً بر قوته استناد ايتمى ضروريدز . بوقوت ديندر كه حكومت آنك تمثيليدر . حكومتك نقيضى آنارشى در بناء عليه دينك نقيضى آنارشى در .

حیاتك بونجه متاعب و مزاحمه قارشو هر انسانده بر امید معاونت موجوددر . بك آز
مستجابيله افراد بشر سعادت نسبيه مالكدرد . بوايسه دينك و آنك لازمی اولان اخلاقت
محصوليدر . چونكه سعادت نسبيه قناعت قلبيه و معنويادر . ايشته بو سعادتدن دينسر
محزونمدر . دينسر يازنكین و يافقيدر . زنكین ايسه تلخكامدر فقير ايسه تسلي و اميددن
محزونمدر . (ومن اعرض عن ذكرى فان له معيشة ضنكا)

بردينسرك خصائص ايمانيه دن اولان فضائل انسانيه دن استعانه به حق يوقدر و بردينسر
نظر نده (مروت) (شفقت) (انصاف) كي انساني كله لك هيچ بر معناسي يوقدر . منصف
بردينسره تصادف اولنور ايسه اول كيمسه حال طفوليتده كي تربيه ديندارانهك و ياخود
بولنديغي ديندار محيطك ملايسه سيله وجدانه حاكم اولان فكر دينك تحت تأثيرنده در فقط
خبري يوقدر . تربيه ديندارنه دن تجرد و ياديندار محيطدن تباعد ايدنجه قيب قرمزي بر
في شفق و بي انصاف كسلور .

بناء عليه فضائل انسانيه مطلقا فكر دينك محصوليدر لاديندن فضائل دكل رزائل
طوغار .

دينسرك نظر نده آنحق بي حس و بي قيد و بي انصاف و مرحمت بر طبيعت و بر طاقم قوانين
كوبيه واردر

تعبير ديكرله ساحه طبيعته بر حقوق اجزاء فرده ييغندن فعاليت مينخانيكيه دن باشقه
هيچ برشي يوقدر و ارتق منظومه مكونات بر فوضاي عموميه بر رقابت محاسنه ، مجادله ، مقاتله
قانوني اوزرينه مؤسدر . فكر الهی موجود دكلدر . بناء عليه دينسر ، جمعيت بشريه
ايچنده كيزلي و يا آشكار بر آنا رشيستر . و بونك قناعتنه كوره بوتون علويات محروم حقيقت
محصول خيالدر . حقيق اولان برشي آنحق وجود ماديدن و انانيت شخصيه دن عبارتدر .

احكام الهیه بر سورو منفعتپرست حيله كارك اكثريت انسانيه يي اسير كي استخدام ايچون
اختراع ايتدكاري تر هاندر . بوكا كوره بشريتك بر غايه عموميه يي يوقدر و آنحق فردك
غايه يي واردر . حالبوكه هر فرد بلا قيد و شرط سعادتني كندينه حصر ايتك ايستر . جمعيت
بشريهك ديني قوانيني ، اعتقادات و عادات و اخلاقيات ايسه فردك املنه مانعدر . بو حالده
فرد جمعيت بشريه ايچنده يشامق ايچون ديندار و غيرك حقوقه رعيتكار اولمغه مجبوردر .

سلامت عمومی بشر هر کسک دیندار اولمسی اقتضا ایدر . بو اعتبارله انسانیت هیچ بر زمان حس دیندن تجرد ، احتیاج دیندن استغنا ایده مامش و ایده میه جکدر و ایشته شو حقیقه ، منیدر که اوروا متفکرینی سلامت عمومی بشر ایچون بر دین طبیعی و بر دین معقول اتخاذینه تشبث ایتشلردر . متفکرین جمعیات بشریه آرسنده متداول بعض ادیانده عقل و طبیعتیه مغایر عقائدک موجودیتدن ناشی آنلردن تساعدله برابر بشریتک حس دیندن تجردینی غیر ممکن کورمکده اتفاق ایتشلر و بناءً علیه بعض ادیانده کی عقائد غیر معقوله یی حذف ایدرک عقلی و فلسفی دینلر تصویره باشلا مشلردر که بومیانده دین طبیعی عنوان عمومیسی آلتنده بعض ارکان دینییه ترتیب ایتشلردر . بو یکی مذهبلر بر طاقم مواده یکیدیکرندن متباعد اولسه ده . (۱) تصدیق الوهیت (۲) اخلاق (۳) کلفندن عاری و قلابی عبادت (۴) عقل و فقه مغایر افکاردن محاببت اساسلرنده متفقلردر .

بودرت رکن دینی روحانیون ، وجودیون ، ذهنیون قسملرینه منقسم اولان مسالک فلسفیه اربابی آرسنده مختلف صورتلرله تفسیر ایدلدیکی حالده اشبو مسالکک عمومی ، هر هانکی بر شکل و معناده تفسیر ایدلمش اولان فکر الوهیتله اخلاقک ، وجدانیات و اجتماعیات عالمک قوام ضروریسی اولدیفنده کاملاً متحد بولنیور که شوا یکی نقطه ده ادیان مجموعله ادیان سماوییه تقرب ایدیور . کرچه اشبو ادیان موضوعه ادیان سماوییه اولان وحی و نبوت و معجزات انبیایی عبادات و طاعاتی متجدداً عدم قبوله ادیان سماوییه دن اوزا قدر لر و عند التحلیل دین طبیعی نامی ویریلان بو شکللر ایله فلسفه آرسنده هیچ بر فرق یوقدر و بناءً علیه آننجق مسالک فلسفیه دن برر مسالک دینک اولوب بونلره کوره هر کسک دینی کندنده کی حس دینیک درجه سی و علم و عرفانک مرتبه سی ایله متناسبه کتاب الله ایسه وجدان و طبیعتدن عبارت اولمسنه بی ادیان سماوییه نک عمومیتله رد و تکفیر ایتدیکی بر نوع الحاد و تزندقدر شوقدر که بو مسالکک عمومندن جمعیت بشریه ده هر کسک بر دینی واردر دینسر یشامق قابل دکادر نتیجه سی حاصل اولیور . بزجه ده مطلوب اودر .

ناریخاً مبتدیر که نبوت ، وحی و الهام اساسلرینه استناد ایتیان افکار و دساتیر نه قدر عالی و منطقی اولورسه اولسون بشریتک رهبر وجدانیات و ناظم اعمال و حرکاتی اوله مامشدر . دنیانک هیچ بریرنده و هیچ بر عصرده فلسفه دینک یرینی طوتمامش و دنیانک هیچ بریرنده و هیچ بر عصرده هر هانکی بر هیئت اجتماعیه ده فلسفه دین کی افعال و حرکات و ارادات اوزرینه

حاکم اوله مامشدر هر هانکی بر عصرده اولورسه اولسون دانما فلسفه نك خيالات وانطباعاتی سواد اعظمدن آریلان و جمهوره مخالفی کندیلرینه شعار تصایف عد ایدن بر طائفیه منحصر قالمشدر . (فان قلت ما حکم العلوم التي بها ، قد اخص من بين الانام . فلاسفه فقل سفه والله ان خالف الهدى ، وان وافق الشرع المبین فلاسفه) .

فلسفه بولنده والک قطعی بر فکر فلسفیدن عدم انحراف او غورنده فدای نفس ایدنلر نادر در . خالبو که دین او غورنده سوده سوده فدای جان یایه رک احراز رتبه شهادت ایلانلر ناقابل عدوا حصار . بنده علیه نفس الامرده اتباع اولمغه شایان اولان ادیان حقده دین نامی آلتنده مصنوع زنداقه اولان هدیانات کفریه دکل ، کره ارضده بی عد و خد عقلا و حکما و علمای جامع جمهیر بشریت اولان یزرلرله میلیون انسانک بیکلرجه سته دنبری قبول ایدوب وجدانلرینه تحکیم و احکام شرایعله افعال و معامله لرینی تنظیم ایلدک لری والحاصل (مادامت الحیاة و بعد الممات) کندیلرینه مناج سعادت بیلدک لری ادیاندر که ادیان هماویه در . بوکون اقوام متمدنه هر بری بر کتاب الهیه به مشقتد اوچ دین ایله متدیندر که بو خصوصک بیوک بر قیمت تاریخیه سی وارد در . بر دینک ملیونلرله افراد بشر طرفدن قبول ایدلش اولمشی ، بیکلرله سته پایدار قالمسی هیچ بر متفیکرک استخفاف ایدمه جکی امور دندر .

حسن مشترک بشر متفیکرینک دانما اهمیتله تلقی ایتدیکی بر معیار در . ایشه تاریخی اولان بو اوچ دینک بولمجه نسل بشر اوزرینه حاکمیتی منحصر آ بعضی سنده کی بحر یافتدن قطع نظر . وحدانیت ، الوهیت ، نبوت ، مکافات و مجازات اخرویه اساسلرینه استناد ایتمش اولملرندن ناشیدر .

ادیان تاریخیه نك اساس نقطه لرندن برنجیمی وحدانیت الهیه فیکریدر .
ینه تاریخیاً ثابت اولدیغنه کوره ادیان انجده وحدانیت الهیه بی تسلیم ایدنلر آنحق انبیاه منسوب اولان دینلر در .

رونان کی فلاسفه منقدون ، (پاؤلوس) ، (استراؤوس) کی عقایون ، (سانت بی دولا سوسه) کی اسانده مستشرقین و مورخین اشکال و عبادات صوریه ادیان تنقید و مؤاخذه ایتمکه برابر (نبوت) ک وحدانیت الهیه فیکرینک منبع قدیمی اولمق شکل اساسی و تاریخیه قبولده مضطر قالمشدر در . وحدت الهیه اساسنه استناد ایتیان فیکر دین اوله مدینی کی

نبوت استناد ایتیان فکر توحید دخی توحید صحیح دکدر . بناء علیه حقیقت دینک بر
شرطی ده انبیادن برینه منسوبیتدر .

دینلر ، بشرینه پک چوق قیود اخلاقیه قویور ، برچوق امرلر ونهیلر ویریور .
بر چوق وظائف تشریعیه تحمیل ایدیور . حالبوکه وظیفه ، عقبا فکرلری یکدیگریک
متممیدر .

مادام که بر دینک عدالت وسعادتی تأمین وفضیلت اخلاقیه بی کافل وضامن اولسی
ضروویدر ؛ بوایسه بعث وحساب بعدالموت فکرینک قبوله وابسته در . ادیان سماویه نیک
اعظم واقومی اولان دین اسلام نوایا وطوایایه کوره نحاسه الهیه حقنده الکهم اولان
دساتیری جامعدر . قرآن عظیم الشانده (لله مافی السموات ومافی الارض وان تبدوا مافی
انفسکم اوتخفوه بحاسبکم به الله فیغفر لمن یشاء ویعذب من یشاء والله علی کل شیء قدیر) بیورلمشدر .
کوکلرده ویرلرده هر نه وارسه الله کدر کندیلریکزده اولان هر هانکی برشی کرک آشکار
ایتسه کر وکرک کیزله سه کزده الله سزکله آنک حسابی کور ووب دیله دیکنی عفواید و دیله دیکنه
عذاب ایدره ؛ الله هر شیشه قادردر .)

حدیث صحیحده (انما الاعمال بالنیات وانما لكل امرئ ما نوى) بیورلمشدر . ایشلرک
حکم اخرویسى یعنى ثواب ویا عقابی آنحق نیتلر ایلدر وهر کس آنحق نیت ایتدیکی شیشه
مالکدر .

بناء علیه انسانلر ایشله مش اولدینی چیرکین ایشلره مطلقا حکم عقوبت ترتب ایدر .
مؤمنلردن ارباب معاصیه خاص اولان مغفرت مشیت الهیه عاودر . انسان بمصا طاهرده
مذموم وموجب عقاب اولمیان وعادتا مشروع شکلی اکتسا ایش اولان بر ایشی
ایشلر ، آندن مقصدی نتیجه ده یا خالقک ویا مخلوقک حقنه تجاوز واضرار اولورکه ایشلر
نیتلره تابع اولمق دستورینه کوره اول انسان ینه مستحق ذم وعقابدر .

وبعضاً کندیسند و هله اولاده صرف مقصد دنیوی ملحوظ بولان برایش ایشلرکه
نتیجه سنده خلقت نفعی ویا ضررک دفعی موجب اولمق ملحوظ بولمق اعتباریله شایان
مدح وثنا وثوابدر .

اعضادن

[ما بعدی وار]

سید نسیب